

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/291/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7812203119
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7812203119.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a sudkýň JUDr. Angely Čechovej a JUDr. Jarmily Čabaiovej vo veci žalobcu eS. s.r.o., W., Drobného XX, IČO: 45 420 807, zastúpeného LEGAL CARTEL s.r.o., Bratislava, Ľubinská 18, IČO: 36 677 175, proti žalovanému S. O., bytom U. A. S. XXX, o zaplatenie 2.110,17 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku 9C 66/2012-46 z 15.6.2012 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo veci samej.

Z r u š u j e rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného k úhrade sumy 2.110,17 € s 23,75 % úrokmi z omeškania zo sumy 1.416,46 € od 2.8.2011 do zaplatenia, úrokmi z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 1.496,38 € od 2.8.2011 do zaplatenia ako aj na náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 15.5.2009 bola medzi jeho právnym predchodcom E. W. X., a.s. a žalovaným uzatvorená v zmysle § 497 a nasl. Obch. zák. zmluva o poistenom rýchlom spotrebnom úvere pre obyvateľstvo, na podklade ktorej bol žalovanému poskytnutý úver v sume 1.500,- €. Žalovaný úver nesplácal, v dôsledku čoho sa celý úver stal splatným po bezvýslednej výzve na úhradu sumy 419,05 € splatnej k 24. 6. 2010 a zmluvou o postúpení pohľadávok z 1. 8. 2011 pohľadávka voči žalovanému spolu vo výške 2.110,17 € bola postúpená spoločnosťou E. W. X., a.s. na žalobcu.

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 1.376,46 €, 9,5 % úroky z omeškania zo sumy 1.496,38 € od 02. 08. 2011 do 23. 05. 2012 a 9,5 % úroky z omeškania zo sumy 1.376,46 € od 23. 05. 2012 do zaplatenia s tým, že súd žalovanému povolil dlh splácať v splátkach po 50,- € mesačne počnúc od 1. 7. 2012 do úplného splatenia dlhu, vždy do posledného dňa toho ktorého mesiaca, pod následkom straty výhody splátok v prípade neuhradenia ktorejkoľvek splátky, žalobu vo zvyšnej časti zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Prihliadol na obranu žalovaného, ktorý uviedol, že čerpaný úver splácal v dohodnutých splátkach do r. 2010, kedy v dôsledku dlžného výživného exekútorom mu bol zablokovaný účet a vzal do úvahy aj žalovaným predložený doklad o zaplatení sumy 40,- € na úhradu úveru dňa 23.5.2012. Právne vec posúdil podľa § 497 Obch. zák., § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 a 5 a § 517 ods. 2 OZ, § 4 ods. 1 a 2 zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ako aj § 3 nar. vl. č. 87/1995 Z.z. a mal za preukázané, že

medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola dňa 15.5.2009 uzavretá úverová zmluva, ktorú je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle ust. § 52 a nasl. OZ a zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Zo zmluvy vyplynulo, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver v sume 1.500,- € a žalovaný sa zaviazal vrátiť žalobcovi sumu 2.847,79 €, z ktorej sumy istina predstavovala 1.500,- € a výška úrokov a poplatkov 1.347,79 €, pričom zo zmluvy konkrétne nevyplýva, z akých položiek pozostáva navýšenie úveru. Podľa bodu 11. článku II. zmluvy priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) na príslušný spotrebiteľský úver platná ku dňu dňu podpisu zmluvy bola 77,76 %. S prihliadnutím na vyššie uvedené zmluvné dojednania, na výšku RPMN, ako aj neuvedenie, nešpecifikovanie z čoho, akých úrokov a poplatkov pozostáva navýšenie úveru, podľa jeho názoru zmluvné podmienky spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky, a preto súd v súlade s § 39 a § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka považoval zmluvu ohľadom výšky dohodnutých úrokov a poplatkov celkovo v sume 1.347,79 € za neplatnú. Zaviazal tak žalovaného zaplatiť žalobcovi zostatok istiny úveru v sume 1.376,46 € s 9,5 % úrokmi z omeškania zo sumy 1.496,38 € od 2. 8. 2011 do 23. 5. 2012 a 9,5 % úrokmi z omeškania zo sumy 1.376,46 € od 23.5. 2012 do zaplataenia a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Berúc do úvahy osobné, majetkové a zárobkové pomery žalovaného podľa § 160 ods. 1 O.s.p. mu povolil plácať dlh v mesačných splátkach po 50,- € pod následkami straty výhody splátok v prípade neuhradenia ktorejkoľvek splátky. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalobca v jeho zamietavej časti a vo výroku o trovách konania, navrhol ho zmeniť a priznať mu celú pôvodne žalovanú sumu 2.110,17 € s vyčísleným príslušenstvom. Mal za to, že zmluva o poistenom rýchlom spotrebnom úvere uzatvorená medzi jeho právnym predchodcom a žalovaným neobsahuje žiadne neprijateľné zmluvné podmienky. Navýšenie úveru v celkovej sume 1.347,79 € bolo dostatočne jasne rozpísané a to súčtom poplatkov a úrokov a taktiež boli jasne pomenované poplatky, ktoré bolo nevyhnutné zo strany žalovaného zaplatiť. Čo sa týka priemernej RPMN, ani tento údaj nie je neprijateľnou podmienkou, resp. dôvodom na posúdenie postavenia zmluvných strán ako nerovnovážneho, nakoľko ide o priemernú RPMN, ktorá sa určuje na základe údajov z trhu a zverejňuje sa na stránkach Ministerstva financií Slovenskej republiky. Nesúhlasil ani s tým, že úroky z omeškania mu boli priznané od 2.8.2011. Namietal ďalej výrok o trovách konania, keďže pri úspechu v konaní vo výške 65,22 % má nárok na náhradu trov konania vo výške 30,44 %.

Odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p., keďže v posudzovanej veci nejde ani o jeden z prípadov uvedených v § 214 ods. 1 O.s.p., za dodržania podmienok § 156 ods. 3 O.s.p., keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením) v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok vo veci samej podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd sa stotožňuje so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a s odôvodnením napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukazuje.

Súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav a vec posúdil podľa správnych zákonných ustanovení, ktoré aj správne vyložil a na zistený skutkový stav ich správne aplikoval, preto odvolanie žalobcu z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov nemožno považovať za opodstatnené.

Žalobca v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a správnosť záveru, ku ktorému dospel súd prvého stupňa.

Na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia sa žiada dodať nasledované:

Podľa Aktu o podmienkach pristúpenia Slovenskej republiky do Európskej únie, čl. I, odo dňa pristúpenia budú ustanovenia pôvodných zmlúv a aktov prijatých orgánmi a Európskou centrálnou bankou pred pristúpením záväznú pre nové členské štáty a budú sa uplatňovať za podmienok stanovených v týchto

zmluvách a v tomto akte. To znamená, že odo dňa pristúpenia Slovenskej republiky dňa 1.5.2004 k Európskej únii, pre Slovenskú republiku budú záväzné akty prijaté orgánmi zriadenými Zmluvou o založení Európskych spoločenstiev a Zmluvou o Európskej únii.

Podľa Smernice rady Európskej únie č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a to v článku 3 ods. 1 je zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá považovaná za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vznikajúcich na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Súd prvého stupňa na právny vzťah účastníkov správne aplikoval relevantné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. OZ), keďže zmluva o rýchlom poistenom spotrebnom úvere z 15.5.2009 uzavretá medzi žalovaným a právnym predchodcom žalobcu má povahu spotrebiteľskej zmluvy (§ 52 ods. 1 OZ). Na spotrebiteľské zmluvy ako osobitný druh zmlúv, pri ktorých spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvniť ich obsah (bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa zmluva uzavrela) treba aplikovať predovšetkým právnú úpravu o neprijateľných podmienkach a všeobecné zásady v nej vymedzené, ako aj príslušnú osobitnú úpravu (podľa toho, o aký zmluvný typ ide), keďže jednou z charakteristických črt spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprimerané podmienky (dojednania), t.j. také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 OZ).

Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú okrem iného aj ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku (§ 53 ods. 4 písm. k/ OZ).

V posudzovanom prípade súd prvého stupňa uplatnený nárok posúdil v súlade so zákonom a všeobecnými zásadami ochrany spotrebiteľa (ako tzv. slabšej zmluvnej strany) a správne podrobil súdnej kontrole platnosť zmluvných dojednaní, ktoré neboli individuálne dojednané, lebo išlo o typovú zmluvu vopred naformulovanú a pripravenú dodávateľom (poskytovateľom úveru), obsah ktorej žalovaný žiadnym podstatným spôsobom nemal možnosť ovplyvniť. Berúc do úvahy kritériá, na ktorých je inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky založený je aj odvolací súd toho istého názoru, ako súd prvého stupňa, že uplatnený nárok, v časti žiadaných úrokov a poplatkov je nezrozumiteľný, nepreskúmateľný a nemožno tak zisťovať jeho primeranosť. Platí pritom, ako už bolo uvedené, že podmienky úverovej zmluvy, ktoré neboli so spotrebiteľom individuálne dojednané, nemôžu predstavovať neúmerne prísnu a bezdôvodnú majetkovú sankciu pre prípad omeškania so splatením dlžnej sumy.

Niet pochyb o tom, že žalovaný u právneho predchodcu žalobcu čerpal spotrebný úver 1.500,- €. Podľa zmluvy z 15.5.2009 jeho celkové náklady spojené s úverom mali okrem istiny (1.500,- €) predstavovať aj úroky a poplatky 1.347,79 € a to bez ich bližšej špecifikácie. Žalobca v konaní uplatnil nárok na zaplatenie istiny 2,110,17 € (táto suma mu bola postúpená jeho právnym predchodcom) a táto mala pozostávať z istiny 1.416,46 €, bežných (úverových) úrokov 596,59 €, úrokov z omeškania 17,20 € a ostatných poplatkov a príslušenstva vo výške 79,92 €.

Keďže súd prvého stupňa mal (správne) pochybnosti o výške položiek, predstavujúcich navýšenie úveru, vyzval 4.6.2012 žalobcu, aby mu predložil prehľad čerpania a splácania úveru a uviedol, z akých položiek navýšenie úveru pozostáva. Na výzvu súdu žalobca reagoval predložením výpisu z úverového účtu žalovaného (č.l. 42-43), ktorý však má obsah a formu neumožňujúcu bez akýchkoľvek pochybností zistiť, z akých položiek pozostávajú uplatnené úroky, úroky z omeškania a ďalšie poplatky.

Nepochybil preto súd prvého stupňa, pokiaľ zaviazal žalovaného okrem istiny len na zaplatenie úrokov z omeškania v zákonnej výške 9,5 % ročne, vychádzajúc z § 517 ods. 2 OZ a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. a v prevyšujúcej časti úrokov z omeškania (a ďalšieho príslušenstva pohľadávky) žalobu ako nedôvodnú zamietol. Úroky z omeškania boli priznané žalobcovi v súlade s jeho návrhom od 2.8.2011.

Preskúmaným rozsudkom súd prvého stupňa ďalej rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie v tejto časti odôvodnil len tým, že „výrok o náhrade trov konania sa opiera o ust. § 142 ods. 2 O.s.p.“. Takéto stručné odôvodnenie rozsudku však nezodpovedá požiadavkám ust. § 157 ods. 2 O.s.p. a neumožňuje odvolaciemu súdu ani preskúmať úvahu súdu prvého stupňa, ktorá ho viedla k nepriznaniu náhrady trov tomu-ktorému účastníkovi, v dôsledku čoho rozsudok vo výroku o trovách konania musel byť zrušený a vec vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žiada sa pritom dodať, že ust. § 142 ods. 2 O.s.p. umožňuje náhradu trov pomerne rozdeliť, či náhradu trov vôbec nepriznať a to podľa pomeru úspechu účastníkov vo veci. Pre pomerné rozdelenie trov je rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu. V novom rozhodnutí o trovách konania sa súd prvého stupňa vysporiada s odvolacou námietkou žalobcu, podľa ktorého jeho úspech vo veci predstavoval 65,22 % a svoje rozhodnutie riadne odôvodní tak, aby bolo zrozumiteľné a preskúmateľné.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.